

องค์ความรู้ ภูมิปัญญา เรื่อง เครื่องปั้นดินเผา ปั้นหม้อ
อำเภอ แม่ลาว จังหวัด เชียงราย

วัสดุสำหรับปั้นเครื่องปั้นดินเผา

		
(๑) ดินเหนียว	(๒) ทรายละเอียด	(๓) น้ำ
		
(๔) แกลบดำ (ขี้เถ้าเพาะกล้าไม้) สำหรับผสมดิน ปั้นเตาเผา	(๕) ดินแดง (สำหรับผสมน้ำทำสีแต่งขอบปากภาชนะ)	(๖) ฟางข้าว (๗) ไร่ข้าว (๘) ฟืน สำหรับเผา

เครื่องมือที่ใช้ในการผลิต

		
(๑) แป้นรองปั้น	(๒) แป้นคลึงดิน	(๓) เครื่อง โม่ดิน
		
(๔) หม้อใส่น้ำ	(๕) ไม้ค้ำม ก้อนหิน ไม้พิมพ์ลาย	

การบวนการผลิต

๑. เตรียมดินเหนียว(ดินดำ)แยกก้อนหินดินทรายใบไม้้ออกแล้วหมักไว้ในหลุม ๓-๔ วัน เพื่อให้ชุ่มชื้นและเหนียวตัวง่ายต่อการนำไปปาด
๒. นวดดิน ผสมดินกับทรายละเอียดอัตราส่วน ๒:๑ ไม้จำนวน ๒ ครั้ง(โดยใช้ เครื่องเก็บโดยการคลุมไม้พลาสติกไว้)
๓. ทำการขึ้นรูป หลายวิธี เช่น วิธีขด เป็นหมุนใช้ใบมีด และพิมพ์ และวิธีอิสระ
๔. การตากแห้ง ใช้สิ่งในที่ร่มประมาณ ๒ วัน ก่อนนำไปตากแดดจัด ๆ ๑ วัน
๕. การเผา นำภาชนะที่จะเผาเรียงให้ติด ๆ กันเผาด้วยฟางข้าว แกลบหยาบและ ฟืนผสมกัน ใช้เวลาประมาณ ๒๔ ชั่วโมง จนถึงจุดสุกตัว จึงเกลี่ยแกลบและ ฟางออกปล่อยให้ภาชนะเย็นตัวช้า ๆ ก่อนนำออกมาจากเตาเพื่อตรวจสอบ คุณภาพเพื่อจะใช้งานหรือจำหน่ายต่อไป

ภูมิปัญญา ชื่อ นางบุญโยน สุภาชนะ เกิดวันที่ ๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๒
ที่อยู่บ้านเลขที่ ๒๖ หมู่ที่ ๑๑ ตำบล บัวสดี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย โทรศัพท์ ๐-๕๓๖๗-๓๕๐๔
เริ่มทำตั้งแต่อายุ ๑๐ ปี โดยช่วยแม่ขุดดินมาปั้น ปัจจุบัน ก่อตั้งและรวมกลุ่มการปั้นดินเผา พ.ศ. ๒๕๓๖
มีการถ่ายทอดให้นักเรียน กลุ่มแม่บ้านในตำบลบัวสดี
ลักษณะพิเศษของงาน ใช้วัสดุธรรมชาติ และเป็นงานช่างฝีมือที่เป็นฝีมือชาวบ้านผลิตทุกกระบวนการ
โดยเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีมาแต่โบราณ

ผู้จัดทำองค์ความรู้ นางสาวจิตติมา วงศาสดา นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ ประจำอำเภอแม่ลาว
วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์ / จัดเก็บข้อมูล ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑